

РЕШЕНИЕ

№ 24400

гр. София, 17.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, IV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на 08.05.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Галин Несторов

ЧЛЕНОВЕ: Вяра Русева
Теодора Василева

при участието на секретаря Мариана Велева и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **2689** по описа за **2026** година докладвано от съдия Галин Несторов, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 285, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/, във връзка с чл. 208 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба на Р. Я. С., чрез адв. Ю. срещу Решение № 42574 от 18.12.2025 г., постановено по адм. дело № 4210/2025 г. по описа на Административен съд – София - град, Първо отделение, 43-ти състав, с искане за отмяна на решението в частта, в която са отхвърлени исковете против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ по чл. 284, ал. 1, вр. с чл. 3 от ЗИНЗС, за: 1./ сумата в размер на 54 750 (петдесет и четири хиляди седемстотин и петдесет) лева за престоя му в ЗОЗТ „Кремиковци“ в периода от м. 07.2019 г. до м. 07.2022 г., ведно със законната лихва от 01.08.2022 г. върху тази сума до окончателното ѝ плащане; и за 2./ сумата в размер от 43 750 (четиридесет и три хиляди седемстотин и петдесет) лева за престоя му в ЗООТ „К.“ в периода от 01.08.2022 г. до 22.12.2024 г., ведно със законната лихва от 23.12.2024 г. върху тази сума до окончателното плащане, както и в частта за разносните по делото, присъдени по съразмерност.

Според касатора решението на първата инстанция в обжалваните части е неправилно, поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на процесуалните правила и необоснованост. Твърди се, че в противоречие със събраните по делото доказателства, съдът неправилно е приел за недоказано наличието на нарушение на забраната по чл. 3 от ЗИНЗС за периода на настаняване на ищеца в ЗОЗТ „Кремиковци“ и в ЗООТ „К.“. Сочи се, че в решението

си, първоинстанционният съд се е основал единствено на изготвени от служители на ответника „справки“, които до голяма степен се опровергавали от показанията на разпитаните свидетели. Посочено е, че свидетелите добросъвестно, подробно и от първо лице са разказали за изключително тежките, нечовешки, унижителни и вредни за здравето условия в двете затворнически общежития по време на престойте им в същите, поради което по несъмнен начин били доказани и причинените на ищеца неимуществени вреди, вследствие на тези нарушения на човешките му права, както и пряката причинна връзка между тях. Иска се отмяна на решението в обжалваните му части и постановяване на друго решение, с което изцяло да бъдат уважени претенциите на ищеца, както и да се възложат на ответната страна всички разноски по делото.

Образувано е и по касационна жалба от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" (ГДИН при МП), срещу Решение № 42574 от 18.12.2025 г., постановено по дело № 4210/2025 г. по описа на Административен съд София - град, Първо отделение, 43-ти състав, с което ГДИН е: 1./ осъдена да заплати на Р. Я. С., обезщетение в размер на 1000 (хиляда) лева за неимуществени вреди, претърпени от бездействието на ответника да го освободи на 25.12.2024 г. след влизане в сила на съдебния акт, с който е освободен условно предсрочно, ведно със законната лихва; и 2./ осъдена да заплати на адв. Ю. сумата от 400 /четиристотин/ лева за адвокатско възнаграждение за процесуално представителство на ищеца. Твърди се, че осъдителното решение спрямо ГДИН се явява неоснователно съобразно обективните факти и обстоятелства по делото. Според касатора не са доказани твърдените от ищеца болки и страдания, които да надвишават неизбежния минимум от негативни чувства, съпътстващи изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“. Иска се отмяна на решението като неправилно и необосновано и постановяване на друго решение по същество, с което да бъде отхвърлен предявения иск за вреди от незаконно задържане след изтърпяване присъдата в периода 22.12.2024 г. до 27.12.2024 г., ведно със законната лихва от 28.12.2024 г. до окончателното плащане, като неоснователен и недоказан. В условията на евентуалност /в случай на доказаност на исковата молба/, моли съдът да намали размера на присъденото обезщетение, тъй като намира същото за силно завишено и необосновано по размер. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за основателност на касационната жалба на Р. Я. С. и за неоснователност на касационната жалба на ГДИН.

Административен съд София-град, IV-ти касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 от АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационните жалби са подадени в срока по чл. 211, ал. 1 АПК от надлежни страни, за които обжалваните части от съдебното решение е неблагоприятна, поради което са допустими.

Разгледана по същество, касационната жалба от Р. Я. С. е основателна, а тази на ГДИН - неоснователна.

Производството пред първата инстанция е образувано по искова молба на Р. Я. С. чрез адв. Ю., с която са предявени обективно съединени иски срещу ГДИН за заплащане на обезщетение:

1./ в размер на 54 750 лева за претърпени неимуществени вреди от лошите условия в ЗОЗТ „Кремиковци“ в периода от м. 07.2019 г. до м. 07.2022 г., ведно със законната лихва върху тази сума от 01.08.2022 г. до окончателното плащане;

2./ в размер на 43 750 лева за претърпени неимуществени вреди от лошите условия в ЗООТ „К.“ в периода от 01.08.2022 г. до 22.12.2024 г., ведно със законната лихва от 23.12.2024 г. до окончателното плащане;

3./ в размер на 4 000 лева за вреди от незаконно задържане след изтърпяване на присъдата в периода от 22.12.2024 г. до 27.12.2024 г., ведно със законната лихва от 28.12.2024 г. до

окончателното плащане.

В исковата молба се твърди, че вредите се изразяват в преживяно унижително и недостойно третиране вследствие на противоправно бездействие на служители на дирекцията, изразяващо се в неосигуряване на нормална жилищна свободна площ, топла вода, условия за поддържане на лична хигиена, почистване, дезинфекция и ефективно хигиенизиране на килиите, наличието на насекоми и други вредители в килиите, наличието на влага, недостатъчна като количество и качество храна, непредоставяне на облекло, липсата на столова, липсата на тоалетна с възможност за уединение, достатъчни условия за двигателна активност, достатъчно отопление и осветление и неподсигуряването на възможност за свободна телефонна кореспонденция с адвокат. С обжалваното в настоящото производство решение, АССГ е осъдил ГДИН при МП да заплати на Р. Я. С. обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1000 лева, претърпени от бездействието на ответника да го освободи на 25.12.2024 г., след влизане в сила на съдебния акт, с който е освободен условно предсрочно, ведно със законната лихва от 27.12.2024 г. до окончателното плащане, като е отхвърлил обективно съединените искове на Р. Я. С., предявени срещу ГДИН за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди от нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС при настаняване в неблагоприятни условия на изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ в размер на 54 750 лева за ЗОЗТ „Кремиковци“, ведно със законната лихва върху тази сума от 01.08.2022 г. до окончателното плащане и в размер на 43 750 лева за ЗООТ „К.“, ведно със законната лихва от 23.12.2024 г. до окончателното плащане и е осъдил ГДИН при МП да заплати на адв. Ю., адвокатско възнаграждение в размер на 400 лева.

Настоящата касационна инстанция изцяло споделя доводите на първоинстанционния съд относно иска за заплащане на обезщетение за незаконосъобразното бездействие на администрацията на ответника, която не е освободила незабавно лишеният от свобода след влизане в сила на съдебния акт, тоест на 25.12.2024 г., поради което не е необходимо да ги преповтаря съгласно чл. 221, ал. 2 от АПК.

Относно условията на изтърпяване на наказанието съдът е съобразил информацията, предоставена от ответника по реда на чл. 284, ал. 3 от ЗИНЗС. Установено е, че през исковия период Р. С. е постъпил в Затвора - С. на 27.06.2019 г. Преведен е в ЗОЗТ „Кремиковци“ на 24.07.2019 г., като е бил разпределен в 9-та група, 4-то спално помещение с обща площ от 33,64 кв. м., включваща мокро помещение с площ от 10,22 кв. м. Установено е, че изискването за минимална жилищна площ от 4 кв.м. е спазено, като максималният брой лишени от свобода, които са настанявани, съгласно разполагаемата жилищна площ на спалните помещения е съобразен с чл. 43. ал.3 от ЗИНЗС. Групата, в която е бил настанен ищецът се намира в старата част на ЗОЗТ „Кремиковци“, която е санирана през 2016 г., дограмата е ПВЦ, с 40% отваряемост. Отоплението е на твърдо гориво с печки на дърва и въглища. На ищеца са били предоставени за ползване желязно легло тип „вишка“, метален шкаф за съхранение на личния багаж и маса за хранене в помещението. До средата на 2020 г. студената вода е подавана по график, а след извършени ремонтни дейности е осигурена постоянно течаща студена вода за времето от 06,00 ч. до 24,00 ч. В посочения период водата се спира, за да се напълни ползван резервоар. Топлата вода се подава по график, като всяка група има достъп до топла вода в рамките на 6 часа дневно. Водата е годна за консумация. При наличието на аварии, администрацията на общежитието осигурява незабавно питейна вода, доставена от водоноски на „Софийска вода“ АД. За периодите, в които л.св. Я. е пребивавал в ЗОЗТ „Кремиковци“, същият е получавал срещу подпис хигиенни материали - сапун и прах за пране. Дезинфекцията, дезинсекцията и дератизацията в помещенията се извършват от фирми „Фаворит“ и „Килъри“, О. се осъществява с препарат „А.“. Лишените от свобода в ЗОЗТ „Кремиковци“ получават храна в готов вид, която се приготвя в

затворническата кухня, въз основа на утвърдено седмично меню по утвърдени таблици от министъра на здравеопазването, министъра на правосъдието и министъра на финансите относно химическия и калориен състав на храната. На територията на ЗОЗТ „Кремиковци“ няма обособено помещение (столова) за групово изхранване на лишените от свобода, поради което храната се раздава на всеки лишен от свобода в присъствие на служител от надзорно охранителния състав и представител на органите на самоуправление на лишените от свобода. За периода, в който ищецът е изтърпявал наказание в ЗОЗТ „Кремиковци“, същият не е имал оплаквания от качеството и количеството на предлаганата храна.

По делото е установено, че в периода от 11.07.2022 г. до 27.12.2024 г., ищецът е бил настанен в ЗООТ „К.“ към Затвора-С.. Разпределен е в 1-ва група. От 25.07.2022 е настанен в [жилищен адрес] спално помещение № 6. От 27.10.2023 г. до 18.12.2023 г. е пребивавал в блок 1, ет. 1, спално помещение № 4. Впоследствие от 19.12.2023 г. е настанен в блок 1, ет. 2, спално помещение № 5 до 27.12.2024 г. Всички спални помещения в общежитието са с еднаква жилищна площ от 17 кв. м., без в тях да се включва прилежащ санитарен възел, който е 3 кв. м. и коридор в размер на 1.5 кв. м. Максималният капацитет на помещенията е от четирима л.св., който съответства на броя на леглата, столовете и шкафчетата за съхраняване на лични вещи. Размерите на прозорците във всяко помещение са 300 см. x 140 см. с отварящо се крило за проветряване. Всяко спално помещение има отделно обособен санитарен възел с постоянен достъп до течаща вода, на всеки етаж в жилищните блокове е оборудвано по едно помещение за баня с душ и ел. бойлер, достъпът до което е свободен ежедневно за времето от 06,30 ч. до 23,00 ч. Отоплението в сградите се осигурява от локална парна централа, ползваща дизелово гориво. За дезинфекцията, дезинсекцията и дератизацията е установено, че се извършват по график, изготвен от наета от ГДИН фирма. Ищецът е посещавал медицинския център към общежитието, но в нито едно от посещенията му не са регистрирани оплаквания за ухапване от насекоми, респективно не е искал препарати за третиране от ухапвания.

Въз основа на анализ на относимите доказателства по делото, съдът е обосновал извод, че не е доказано нарушение на забраната на чл. 3 от ЗИНЗС за периода на настаняване на ищеца в ЗОЗТ „Кремиковци“, както и за периода на пребиваването му в ЗООТ „К.“. Съдът е приел, че съвкупно преценени условията и в двете затворнически общежития не се отклоняват от нормалните в такава значителна степен, че да се приеме, че водят до жестоко, нечовешко или унижително отношение. Приел е за недоказани твърденията на ищеца относно липсата на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Съдът е направил извод, че въпреки установените неефективните действия по дезинфекция, дезинсекция и дератизация, наличието на вредители в помещенията не поставят л.св. в хипотезата на нечовешко и унижително отношение.

Настоящият състав приема, че решението на АССГ в обжалваната му от ищеца част, е постановено при установена фактическа обстановка.

Проблемът с дървениците и хлебарките, както и неефективните и недостатъчни действия по тяхното отстраняване се доказват от свидетелските показания и от периодичните проверки на омбудсмана като НПМ. Информацията от приложения по делото Доклад на омбудсман на Република България на националния превантивен механизъм (НПМ) за проверки на ГД „ИН“, Затвор [населено място], Общежитията „Кремиковци“ и „К.“, арестите на [улица]и [улица]за извършена проверка в периода от 11.07.2019г. – 19.07.2019 г., сочи за лоши битови условия в ЗО,

дългогодишен и системен недостиг на питейна вода, липса на централна канализация и използване на септични ями. ЗОЗТ „Кремиковци“ е определено като общжитието с най - лоши условия в България, без перспектива за подобряване в близко бъдеще, в което условията могат да бъдат определени като нечовешки. Отправените до министъра на правосъдието препоръки за закриване на ЗО „Кремиковци“ са още едно доказателство за високата степен на пренаселеност, лоши хигиенно – битови условия, невъзможност да се осъществява поправително въздействие и съществуване на опасност за увреждане на физическото и психическото здраве на задържаните лица. Докладът е официален документ, съставен във връзка с правомощията на О. като НППМ и както се посочва в него – по повод на множество жалби от лишени от свобода.

Изброените по делото докладни записки, протоколи, справки и т.н. представляват официални свидетелстващи документи по смисъла на чл. 179, ал. 1 от ГПК и при липса на оспорване имат обвързваща съда материална доказателствена сила доколкото отразените в тях изявления са на съставилите ги длъжностни лица. Неправилно съдът е кредитирал показанията на свидетелите само в частта, в която съответстват на останалите доказателства по делото. Чрез разпита на свидетели се цели разкриването на факти и обстоятелства, които не могат да бъдат установени посредством писмени доказателства или друг вид доказателствени средства, като експертизи, оглед и т.н. Свидетелите излагат устно пред съда данни за факти, за които те си спомнят и за които смятат, че съществуват или са съществували в даден минал момент във и независимо от страните и независимо от съда. Съдът следва да възприеме, дали дадено събитие, описано от свидетеля се е случило или даден факт е съществувал, като се съобрази с множество елементи, като последователност, непротиворечивост, логическо изграждане, сетивни и емоционални връзки, волева насоченост и т.н., съдържащи се както в показанията, така и в останалия, събран по делото доказателствен материал. В разглеждания случай, свидетелските показания безпротиворечиво сочат, че както в ЗОЗТ „Кремиковци“, така и в ЗО „К.“ е съществувал широко коментирания проблем с вредители – дървеници и хлебарки, присъствието на които безспорно силно влошава качеството на живот. Ето защо, въз основа на показанията на разпитаните по делото свидетели, съдът е следвало да приеме за доказани твърденията в исковата молба.

Наред с това, АССГ не е анализирал и практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) с оглед осъдителните решения срещу България за наличието на санитарен проблем в поправителните заведения (затвори и затворнически общежития), свързан с наличието на хлебарки, гризачи, бълхи, въшки, дървеници и други вредители, в които се посочва, че затворническите власти трябва да се справят с този проблем, чрез осигуряване на адекватни дезинфекционни съоръжения, почистващи продукти, както и редовно обезпаразитяване и проверки на килиите, по-специално на спалното бельо, дюшеците и пространствата, използвани за съхранение на храна. В Европейските правила за затворите, макар представляващи само препоръки на Комитета на министрите, към държавите-членки на Съвета на Европа, по отношение на минималните стандарти, които следва да се прилагат в затворите, са заложили правила, които са ориентир за преценката, дали е налице нарушение на забраната за жестоко, нечовешко или унизително отношение, по смисъла на чл. 3, ал. 1 и ал. 2 ЗИНЗС. Според **т. 18.1** от Правилата, битовите условия на затворниците и особено условията за спане следва: да са съобразени със зачитането на човешкото достойнство; да осигуряват (доколкото е възможно) лично пространство и да отговарят на хигиените и здравословни изисквания. Съгласно **т. 102.2** от Европейските правила за затворите, лишаването от свобода, чрез настаняване в затвор представлява наказание само по себе си и следователно режимът на осъдените затворници не бива да утежнява страданието, което е резултат от самото пребиваване в затвора.

Настоящият състав приема, че страданията, които е претърпял ищецът вследствие на наличието

на дървеници, са пряка и непосредствена последица от бездействието на затворническата администрация, изразяваща се в непредприемане на достатъчно ефикасни действия по обезпаразитяване и борбата с дървениците, които вреди следва да бъдат репарирани.

Предявените искове пред АССГ са осъдителни и с тях се цели обезщетяване на лишения от свобода вследствие на претърпени от него неимуществени вреди в резултат на нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС. Липсата на оплакване от страна на л.св. за тези обстоятелства в периода на пребиваването му в ЗО освен, не може да освободи затворническата администрация от отговорност да предостави условия на изтърпяване на наказанието, съобразени с човешкото достойнство и изискванията на чл.3 ЕКПЧ и чл.3 от ЗИНЗС.

Отговорността на държавата се ангажира при доказано подлагане на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение /чл. 3, ал. 1/, както при поставянето на лицата в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието "лишаване от свобода" или "задържането под стража", изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност /чл. 3, ал. 2/ от ЗИНЗС.

По силата на чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС, искът по чл. 284, ал. 1 се разглежда по реда на Глава XI от АПК, а ал. 2 на текста сочи като ответници органите по чл. 284, ал. 1, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите.

Съгласно чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3 от ЗИНЗС. Разпоредбата забранява подлагането на осъдените и задържаните под стража на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. За такова се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. По силата на чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС, при установено нарушение на забраната по чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС във вр. с ал. 2, настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното.

Елементите от фактическия състав на отговорността по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС включват: 1.) нарушение на забраната на чл. 3 от ЗИНЗС по отношение на лице, което е лишено от свобода или задържано под стража; 2.) настъпили неимуществени вреди в правната сфера на ищеца в резултат на това нарушение и 3.) пряка и непосредствена причинно – следствена връзка между установеното нарушение и настъпилия вредоносен резултат. Съгласно чл. 3, ал. 1 ЗИНЗС осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко и нечовешко отношение. По силата на тази разпоредба за изтезания, жестоко и нечовешко отношение се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства,

които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Разпоредбите на чл. 3 и на чл. 43, ал. 2 и ал. 4 ЗИНЗС са законови гаранции за съществуването на нормална битова среда в местата за лишаване от свобода и задържане под стража. Липсата на нормални битови условия е от естество да причини негативни емоции, физически и психически дискомфорт, който е в пряка причинно-следствена връзка с бездействието на администрацията да осигури на затворника нормални условия за изтърпяване на наказанието. Налице са причинени негативни преживявания, изразяващи се в унижаване на човешкото достойнство, морални и физически страдания вследствие на незаконосъобразни бездействия на администрацията на ГДИН в нарушение изискванията на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС.

Съгласно разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, размерът на обезщетението за претърпените неимуществени вреди се определя по справедливост. Понятието „справедливост“ е морално - етична категория и включва съотношението между деянието и възмездие. Установената съдебна практика непротиворечиво приема, че „справедливост“ не е абстрактно понятие, а се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики, за да се намери паричният еквивалент на необходимото и дължимо обезщетение. Следователно размерът на обезщетението като паричен еквивалент на причинените неимуществени вреди следва да бъде определен при съобразяване характера, вида, изражението и времетраенето на претърпените вредни последици, ценността на засегнатите нематериалните блага и интереси и при отчитане икономическия стандарт в страната към момента на увреждането, така, че обезщетението да не бъде средство за неправомерно обогатяване.

При определяне размера на обезщетението съдът намира, че следва да се съобрази с практиката ЕСПЧ по дела, касаещи оплаквания за лоши условия в местата за лишаване от свобода, според която обезщетение, присъдено от националния съд, което се равнява на 4 евро на ден или на 30% от присъждането на ЕСПЧ при сходни обстоятелства е адекватно и не поставя под съмнение ефективността на производството за обезщетяване на вредите от поставяне в лоши условия на задържане. Едновременно с това, в повечето случаи такова обезщетение би било достатъчно, за да обезщетят вредите, произтичащи от нарушение на забраната за поставяне в лоши условия на задържане по смисъла на чл. 3 от Конвенцията. Като пример може да се използва решението на ЕСПЧ по жалба № 9835/11.02.2019 г. на Н. П., свързана с условията на изтърпяване на наказанието в Затвора-Б. за периода от 17.11.2011 г. до 17.11.2016 г. (т.е. 5 години), по която ЕСПЧ е присъдил обезщетение за имуществени вреди в размер на 10 800 евро (т.е. 2160 евро на година, 180 евро на месец или 6 евро на ден). 30 % от 6 евро е 1.8 евро на ден или приблизително 2.05 евро дневно.

В подобен размер са присъдени обезщетения за неимуществени вреди поради нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС по следните решения на АССГ: Решение № 1974 от 27.03.2023 г., постановено по адм. дело № 10422/2022 г., оставено в сила с Решение № 4751 от 13.07.2023 г. по адм. дело № 5121/2023 г. (обезщетение от 5 лв. на ден); Решение № 3014/04.05.2023 г. по адм. дело № 8116/2022 г., оставено в сила с Решение № 6829 от 09.11.2023 г. по адм. дело № 7579/2023 г. (обезщетение от 4 лв. на ден); Решение № 5109 от 27.07.2022 г. по адм. дело № 2368/22 г., оставено в сила с Решение № 584 от 03.02.2023 г. по адм. дело № 8976/2022 г. (обезщетение от 3 евро на ден).

Въз основа на изложеното и при преценка на кумулативното въздействие на факторите, при които е бил поставен ищецът в мястото за лишаване от свобода, съдът съобразява, че следва да определи размер на обезщетението под посочения от ЕСПЧ размер от 4 евро на ден и в алтернативния вариант от 30% от присъждането на ЕСПЧ при сходни обстоятелства, т.е. размер на обезщетение от 1.8 евро на ден би бил справедливо обезщетение за претърпените от ищеца

неимуществени вреди от нарушение на чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС за целия период на престоя на ищеца в ЗОЗТ „Кремиковци“ и в ЗООТ „К.“. Този период включва:

- по първия предявен иск за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди от лошите условия в ЗОЗТ „Кремиковци“ от 24.07.2019 г. до 10.07.2022 г., броят на календарните дни е 1083 или общо в размер на 1949.40 (хиляда деветстотин четиридесет и девет евро и четиридесет цента) евро;

- по втория предявен иск за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди от лошите условия в ЗООТ „К.“ от 11.07.2022 г. до 26.12.2024 г. вкл. (последният ден - 27.12.2024 г., се изключва от исковия период, тъй като в този ден ищецът е бил освободен) броят на календарните дни е 900, или общо в размер на 1620 (хиляда шестстотин и двадесет) евро.

Предвид основателността на основната претенция, доказана е и акцесорната претенция за присъждане на законна лихва от деня на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

Решението следва да бъде отменено в частта, в която са отхвърлени обективно съединените искове на Р. С., предявени срещу ГДИН за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди от нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС при настаняване в неблагоприятни условия на изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ в ЗОЗТ „Кремиковци“ и в ЗООТ „К.“.

С оглед на изхода на спора на ищеца се дължат разноски за адвокатско възнаграждение и внесена по сметка на съда държавна такса в размер на 2.56 (две евро и петдесет и шест цента) евро. Касационният състав приема, че са налице основания за определяне на адвокатско възнаграждение в полза на адв. Ю. по чл. 38, ал. 2, вр. ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата (ЗА) за осъществено процесуално представителство пред касационната инстанция, тъй като от същия е направено изрично искане за определяне на такова в съответствие с представен списък на разноските на л. 47. За тези случаи разпоредбата на чл. 38, ал. 2 от ЗА предвижда, че адвокатът има право на адвокатско възнаграждение, което съдът определя в размер не по-нисък от предвидения в Наредбата и осъжда другата страна да го заплати. Съобразно уважената част от исковете, следва да се присъди възнаграждение в размер на 510 (петстотин и десет) евро съобразно с разпоредбата на чл. 7, ал. 2, т. 1, вр. чл. 8, ал. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа.

Въз основа на горното и на основание чл. 221, ал. 2 АПК, във вр. с чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС, Административен съд София-град, IV касационен състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 42574/18.12.2025 година, постановено по адм. дело № 4210/2025 година по описа на Административен съд София-град, Първо отделение, 43 състав, **В ЧАСТТА** в която съдът отхвърля обективно съединените искове на Р. Я. С., ЕГН: [ЕГН], предявени срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" при Министерството на правосъдието за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди от нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС при настаняване в неблагоприятни условия на изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ по отношение на горницата над 1949.40 (хиляда деветстотин четиридесет и девет евро и четиридесет цента) евро до пълния размер на иска от 54 750 лева за ЗОЗТ „Кремиковци“ в периода от 24.07.2019 г. до 10.07.2022 г., ведно със законната лихва върху тази сума от 01.08.2022 г. до окончателното плащане и по отношение на горницата над 1620 (хиляда шестстотин и двадесет)

евро до пълния размер на иска от 43 750 лева за ЗООТ „К.“ в периода от 01.08.2022 г. до 22.12.2024 г., ведно със законната лихва от 23.12.2024 г. до окончателното плащане;

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", на основание чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС да заплати на Р. Я. С., ЕГН [ЕГН] сума в размер на 1949.40 (хиляда деветстотин четиридесет и девет евро и четиридесет цента) евро, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС при неблагоприятни битови условия в ЗОЗТ „Кремиковци“ в периода от 24.07.2019 г. до 10.07.2022 г. вкл., ведно със законната лихва от деня на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата, като **ОТХВЪРЛЯ** иска до пълния предявен размер от 54 750 лева;

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", на основание чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС да заплати на Р. Я. С., ЕГН [ЕГН] сума в размер на 1620 (хиляда шестстотин и двадесет) евро, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС при неблагоприятни битови условия в ЗООТ „К.“ в периода от 11.07.2019 г. до 26.12.2024 г. вкл., ведно със законната лихва от деня на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата, като **ОТХВЪРЛЯ** иска до пълния предявен размер от 43 750 лева.

ОСЪЖДА Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" при Министерството на правосъдието да заплати на адвокат И. Ю. от САК, сторените в касационното производство разноски за държавна такса и адвокатско възнаграждение в размер на 512.56 (петстотин дванадесет евро и петдесет и шест цента) евро.

ОСТАВЯ В СИЛА решението в останалата обжалвана част.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: